

Svar til Norges ME-forening

Angående krav om gjennomgått behandling for ME-syke før uføretrygd kan vurderes

Viser til skriftlig henvendelse fra Norges ME-forening datert 17.02.2020.

Personer med ME som sykdom har store variasjoner i symptom bildet og har ulike behov. NAV har forståelse for den bekymringen ME-foreningen beskriver i brevet og håper at våre svar er oppklarende.

NAV forholder seg til retningslinjer og anbefalinger utarbeidet av Helsedirektoratet og Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME. Den nasjonale veilederen fra Helsedirektoratet gjelder som grunnlag for hvordan NAV ser på mulige behandlingstiltak for CFS/ME-brukere. Anbefalinger om behandlingstiltak kan endres dersom Helsedirektoratet finner grunnlag for det. NAV krever ikke spesielle behandlingsformer for ME-pasienter, men forholder seg til ME som til andre sykdommer og hver sak behandles individuelt.

Det er ikke et krav at man har gjennomgått spesielle behandlingsformer, som for eksempel kognitiv terapi, gradert trening eller rehabiliteringsopphold, før ytelse fra NAV innvilges ved ME. Kognitiv terapi er blant få behandlingsmuligheter som kan være aktuelle for denne gruppen, noe som kommer fram av den nasjonale veilederen fra Helsedirektoratet. I noen tilfeller vil kognitiv terapi kunne være et tiltak som kan være hensiktsmessig å prøve ut, for å se om dette kan gi bedring av tilstanden. Dette betyr imidlertid ikke at kognitiv terapi eller andre behandlingsformer er et generelt krav for å kunne motta en ytelse fra NAV. Det er store variasjoner innenfor denne gruppen, og hver enkelt sak må vurderes individuelt og helhetlig.

I den nasjonale veilederen fra Helsedirektoratet står det:

«Kognitiv terapi som har vist seg å ha særlig god behandlingseffekt ved angst og depresjons tilstander, vil kunne være et nyttig supplement til medisinske og tverrfaglige behandlings og mestrings tiltak også for noen av pasientene med CFS/ME. En nyere randomisert kontrollert studie tyder på at ungdom kan ha positiv effekt av kognitiv atferdsterapi med tanke på både skolenærvær, grad av utmattelse og fysisk funksjon»

Som sagt er det ikke et krav at man har gjennomgått spesielle behandlingsformer, som for eksempel rehabiliteringsopphold, før ytelse fra Nav innvilges ved ME.

Rehabiliteringsopphold vil for de fleste med CFS/ME være gunstig med tanke på å mestre hverdagen med sykdom både på kort og på lang sikt. Det kan i enkelte tilfeller være hensiktsmessig å prøve ut rehabiliteringsopphold som et ledd i å bedre tilstanden og mulig kunne bedre arbeidsevnen.

Viser til Nasjonal Veileder fra Helsedirektoratet:

«Rehabilitering er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler. Flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til pasientens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse sosialt og i samfunnet. De fleste med CFS/ME vil ha behov for et rehabiliteringsforløp der langsiktige perspektiver blir kombinert med mer kortsiktige målsettinger og fleksible løsninger. Variasjoner i grad, stabilitet/ustabilitet og forløp i sykdommen vil være utslagsgivende i forhold til hvilke rehabiliteringstilbud pasientene kan ha utbytte av, alt fra kompleks rehabilitering i spesialisthelsetjenesten til lavterskeltilbud i kommunale frisklivssentraler.»

NAV vurderer saken i tråd med retningslinjer og anbefalinger utarbeidet av Helsedirektoratet og Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME, som har som mål å bidra med faglig forsvarlighet, god kvalitet på tjenestene og tilnærmet likhet i tilbudet for alle med CFS/ME. Tverrfaglig samarbeid og kompetanseheving i NAV er viktige elementer for å sørge for likebehandling for denne pasientgruppen.

Noen ME-syke kan oppleve spontan bedring over tid. At spontan bedring kan forekomme brukes imidlertid ikke som kriterium alene for å gi avslag på uføretrygd. Når NAV skal vurdere å innvilge uføretrygd, så kan imidlertid tid være et tiltak i seg selv i slike saker. Som sagt behandles hver sak individuelt og helhetlig. Dersom uføretrygd innvilges gjøres dette på grunnlag av en samlet vurdering i saken.

Når det gjelder å innvilge uføretrygd, stiller loven krav om at nedsettelsen av inntektsevnen er varig. For å konstatere dette stilles det krav om at all hensiktsmessig behandling skal være forsøkt. Det er tilstrekkelig at det er en viss mulighet for at behandlingen vil kunne bedre inntektsevnen.

Kognitiv terapi, gradert treningsterapi og mestringskurs er nevnt i nasjonal veileder fra Helsedirektoratet som tiltak som kan være hensiktsmessige å prøve ut for å se om det kan bedre tilstanden. Det er, som sagt tidligere, ikke et krav at spesielle behandlingsformer er prøvd ut for å få innvilget uføretrygd ved ME. NAV vet at det er store variasjoner i sykdomsbildet blant de som har ME. Hver sak vurderes individuelt og helhetlig. NAV har fokus på tverrfaglig samarbeid og kompetanseheving internt for å sikre likebehandling for denne pasientgruppen.

NAV gjør sine vurderinger basert på den medisinske dokumentasjonen som til enhver tid ligger i saken. Som nevnt tidligere er det ikke et krav at man har gjennomgått spesielle behandlingsformer før ytelser fra NAV innvilges ved ME. ME-syke følges opp på lik linje med andre brukere i NAV både generelt og ved en eventuell forverring av tilstanden.

